

“Gönül Çalab’ın Tahtı: Açıklamalı Yunus Emre Sözlüğü”

Yunus Emre, Anadolu’da yaşayan bir halk şairidir. Şiirlerinde Türkçenin o dönemdeki zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtmıştır. Şiirlerinde Türkçe kökenli birçok kelimeye rastlamak mümkündür.

Yunus Emre’nin şiirlerinde yer alan Türkçe kökenli kelimelerden bazıları şunlardır:

Ad, adam, aç, ak, aş, ayak, ay, baş, bay, bez, balık, bir, bircik, biçim, boy, boz, can, çar, çift, çıplak, dağ, dal, dayak, deli, dert, din, dost, duman, eğlen, el, er, ev, göz, gül, gün, güreş, ırmak, iş, kal, kar, kaz, keder, kıl, kim, kız, koyun, kuş, küfür, kurt, laf, lokma, mal, mezar, oğul, otur, ozan, para, kapı, sakız, sar, saç, sakal, sev, sevinç, söz, sür, sus, taş, tepe, taç, toprak, toz, tuz, uzak, uyur, üzgün, yaban, yas, yatmak, yoksul, yer, yurt, zaman, zevk

Bu sözcüklerin Yunus Emre şiirlerindeki anlamları şunlardır:

Adam : Yunus Emre’nin şiirlerinde adam, genellikle insan anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Adamın erliği aklındadır” beytinde “adam”

kelimesi, insanlığın erdemlerini temsil eden bir kavram olarak kullanılmıştır.

Aç : Yunus Emre’nin şiirlerinde aç, genellikle yiyecek yememiş, karnı doymamış anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Aç kurt gibisin, ne yersin ne içersin” beytinde “aç” kelimesi, açgözlü, hırslı bir kimseyi tanımlamak için kullanılmıştır.

Ak : Yunus Emre’nin şiirlerinde ak, genellikle beyaz, aydınlık, temiz anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Ak bulutlar gibi geçip gidiyoruz” beytinde “ak” kelimesi, geçiciliği, ölümlülüğü ifade etmek için kullanılmıştır.

Aş : Yunus Emre’nin şiirlerinde aş, genellikle yemek anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Aşk aştır, yemezsen yar olmazsın” beytinde “aş” kelimesi, aşkı, sevgiyi ifade etmek için kullanılmıştır.

Ayak : Yunus Emre’nin şiirlerinde ayak, genellikle yürümeye, koşmaya yarayan organ anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Ayağım yorulmaz, gönlümden yürüyorum” beytinde “ayak” kelimesi, insanın yolunu, yolunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Ay : Yunus Emre’nin şiirlerinde ay, genellikle geceleri parlayan, evrenin bir parçası olan cisim anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Ay gibi parlak, gün gibi nurlu” beytinde “ay” kelimesi, güzelliği, aydınlığı ifade etmek için kullanılmıştır.

Baş : Yunus Emre’nin şiirlerinde baş, genellikle insan ve hayvanların vücutlarında bulunan, en üstte yer alan, beyin ve duyu organlarını taşıyan organ anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, “Başına gelene sabret, olgunlaşacaksın” beytinde “baş”

kelimesi, kişinin başına gelenleri, kaderini ifade etmek için kullanılmıştır.

Bay : Yunus Emre'nin şiirlerinde bay, genellikle zengin, varlıklı kimse anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, "Bayağı insanlarla arkadaşlık etme, yoldan saparsın" beytinde "bay" kelimesi, sıradan, değersiz kimseleri tanımlamak için kullanılmıştır.

Bez : Yunus Emre'nin şiirlerinde bez, genellikle pamuktan, ketenden, ipliklerden dokunmuş, çeşitli amaçlar için kullanılan ince örtü anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, "Bez parçasından bir gömlek dikmişler, canımı ona bağlamışlar" beytinde "bez" kelimesi, insan bedenini, canı ifade etmek için kullanılmıştır.

Balık : Yunus Emre'nin şiirlerinde balık, genellikle suda yaşayan, solungaç solunumu yapan, omurgalı hayvanlar anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, "Balık gibi suda yüzerim, gönülden gönüle giderim" beytinde "balık" kelimesi, aşkı, sevgiyi ifade etmek için kullanılmıştır.

Bir : Yunus Emre'nin şiirlerinde bir, genellikle sayılardan biri, tek, yalnız anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, "Birlik beraberlik olmadan hiçbir şey olmaz" beytinde "bir" kelimesi, birlik, beraberliği ifade etmek için kullanılmıştır.

Bircik : Yunus Emre'nin şiirlerinde bircik, genellikle tek, yalnız, eşsiz anlamına gelir. Ancak bazen daha geniş bir anlam da ifade edebilir. Örneğin, "Bircik canım, bircik yar" beytinde "bircik" kelimesi, sevgiliyi, sevgiliyi ifade etmek için kullanılmıştır.

Biçim : Yunus Emre'nin şiirlerinde biçim, genellikle bir şeyin dış görünüşü, şekli anlamına gelir. Örneğin, "Bütün varlıklar bir biçime

bürünmüşler" beytinde "biçim" kelimesi, evrendeki her şeyin fiziksel özelliklerini ifade etmek için kullanılmıştır.

Boy : Yunus Emre'nin şiirlerinde boy, genellikle uzunluk, yükseklik anlamına gelir. Örneğin, "Yar boyu bir yoldur, bu dünyadan ahirete" beytinde "boy" kelimesi, ömrü, hayatı ifade etmek için kullanılmıştır.

Boz : Yunus Emre'nin şiirlerinde boz, genellikle siyah ve beyaz karışımı olan, kül renginde olan anlamına gelir. Örneğin, "Boz bulutlar gibi geçip gidiyoruz" beytinde "boz" kelimesi, geçiciliği, ölümlülüğü ifade etmek için kullanılmıştır.

Can : Yunus Emre'nin şiirlerinde can, genellikle insan ve hayvanların varlığını sürdüren, yaşam gücü, ruh anlamına gelir. Örneğin, "Can canı sever, can canına kıymaz" beytinde "can" kelimesi, sevgiyi, şefkati ifade etmek için kullanılmıştır.

Çar : Yunus Emre'nin şiirlerinde çar, genellikle dört anlamına gelir. Örneğin, "Dört bir yana baktım, her yer ıssız" beytinde "çar" kelimesi, dört yönünü ifade etmek için kullanılmıştır.

Çift : Yunus Emre'nin şiirlerinde çift, genellikle birbirine benzer iki şey anlamına gelir. Örneğin, "Gökyüzünde çift ay, yerde çift güneş" beytinde "çift" kelimesi, zıtlıkları ifade etmek için kullanılmıştır.

Çıplak : Yunus Emre'nin şiirlerinde çıplak, genellikle üzerinde hiç bir şey olmayan, giyinik olmayan anlamına gelir. Örneğin, "Çıplak geldik, çıplak gideceğiz" beytinde "çıplak" kelimesi, dünya hayatına ve ölüme vurgu yapmak için kullanılmıştır.

Dağ : Yunus Emre'nin şiirlerinde dağ, genellikle yeryüzünün yüksek kısımları anlamına gelir. Örneğin, "Dağlar dağı taşı, ben seni sevdim" beytinde "dağ" kelimesi, sevgilinin güzelliğini ve büyüklüğünü ifade etmek için kullanılmıştır.

Dal : Yunus Emre'nin şiiirlerinde dal, genellikle ağacın, bitkinin gövdesinden ayrılan, yaprak, meyve taşıyan kısımları anlamına gelir. Örneğın, "Dal dal yaprakları, gönül gönül sevgileri" beytinde "dal" kelimesi, sevginin yayılışını ifade etmek için kullanılmıştır.

Dayak : Yunus Emre'nin şiiirlerinde dayak, genellikle tokat, sopa, yumruk gibi sert cisimlerin vurulması ile yapılan vurma anlamına gelir. Örneğın, "Dövün, dövün, canımı çıkarın, ben yine de bu yoldan dönmem" beytinde "dayak" kelimesi, Hak yolundan ayrılmamayı ifade etmek için kullanılmıştır.

Deli : Yunus Emre'nin şiiirlerinde deli, genellikle akılı yerinde olmayan, akıl hastası anlamına gelir. Örneğın, "Deli gönül ne söyler, kim anlar ne söyler" beytinde "deli" kelimesi, aşkın ve sevginin coşkusunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Dert : Yunus Emre'nin şiiirlerinde dert, genellikle üzüntü, sıkıntı, acı anlamına gelir. Örneğın, "Derde düştüm, derman bulamadım, ya Rab" beytinde "dert" kelimesi, insanın dünyadaki çilelerini ifade etmek için kullanılmıştır.

Din : Yunus Emre'nin şiiirlerinde din, genellikle Tanrı'ya inanma ve ona göre yaşama biçimi anlamına gelir. Örneğın, "Dinimiz İslam, yolumuzu bulalım" beytinde "din" kelimesi, inancı ve doğru yolu ifade etmek için kullanılmıştır.

Dost : Yunus Emre'nin şiiirlerinde dost, genellikle sevgili, yakın arkadaş anlamına gelir. Örneğın, "Dost dost diye nicesine sarıldım, dostun ardında bir yara çıktı" beytinde "dost" kelimesi, gerçek dostluğu ifade etmek için kullanılmıştır.

Duman : Yunus Emre'nin şiiirlerinde duman, genellikle yokluk, geçicilik, fanilik anlamına gelir. Örneğın, "Duman gibi savrulduk, bu dünyadan ahirete" beytinde "duman" kelimesi, insanın bu

dünyadaki varlığının geçiciliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Eğlen : Yunus Emre'nin şiiirlerinde eğlen, genellikle hoşça vakit geçirmek, neşelenmek anlamına gelir. Örneğın, "Gel gülelim eğlenelim, bu dünya bir sefahane" beytinde "eğlen" kelimesi, hayatın tadını çıkarmak gerektiğini ifade etmek için kullanılmıştır.

El : Yunus Emre'nin şiiirlerinde el, genellikle tutma, kavrama, kullanma gibi işlevleri olan organ anlamına gelir. Örneğın, "El ele verelim, gönül gönül birleşelim" beytinde "el" kelimesi, birlik ve beraberliği ifade etmek için kullanılmıştır.

Er : Yunus Emre'nin şiiirlerinde er, genellikle yetişkin erkek, yiğit, kahraman anlamına gelir. Örneğın, "Er isen, gönül denizine dal, balık ol" beytinde "er" kelimesi, hakikati bulmaya çalışan kişiyi ifade etmek için kullanılmıştır.

Ev : Yunus Emre'nin şiiirlerinde ev, genellikle insanların içinde yaşadığı, barındığı yapı anlamına gelir. Örneğın, "Evel Allah, sonra Peygamber, sonra da ev" beytinde "ev" kelimesi, insanın dünyadaki en önemli varlığı ifade etmek için kullanılmıştır.

Göz : Yunus Emre'nin şiiirlerinde göz, genellikle görme organı anlamına gelir. Örneğın, "Gözden irak olan gönülden de irak olur" beytinde "göz" kelimesi, sevginin önemini ifade etmek için kullanılmıştır.

Gül : Yunus Emre'nin şiiirlerinde gül, genellikle güzelliğı, aşkı, sevgiyi ifade eden bir çiçektir. Örneğın, "Gül gibi yüzlü, bülbül gibi dillidir" beytinde "gül" kelimesi, sevgilinin güzelliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Gün : Yunus Emre'nin şiiirlerinde gün, genellikle aydınlık, nur, umut anlamına gelir. Örneğın, "Gün doğdu, karanlık gitti, her yer aydınlandı"

beytinde "gün" kelimesi, güzel günlerin geleceğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Güreş : Yunus Emre'nin şiirlerinde güreş, genellikle mücadele, savaş anlamına gelir.

Örneğin, "Güreşmek varken, neden kaçalım" beytinde "güreş" kelimesi, haksızlıkla mücadele etmek gerektiğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Irmak : Yunus Emre'nin şiirlerinde ırmak, genellikle hayatın, sevginin akışını ifade eden bir doğa parçasıdır. Örneğin, "Irmak gibi akıp gidiyoruz, nereye gideceğimizi bilmiyoruz" beytinde "ırmak" kelimesi, hayatın belirsizliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

İş : Yunus Emre'nin şiirlerinde iş, genellikle çalışmak, uğraşmak anlamına gelir. Örneğin, "İşleyen demir pas tutmaz" beytinde "iş" kelimesi, çalışmaya teşvik etmek için kullanılmıştır.

Kal : Yunus Emre'nin şiirlerinde kal, genellikle kalmak, yerleşmek anlamına gelir. Örneğin, "Kaldık burda, ne olur, gitmek yok bize" beytinde "kal" kelimesi, kişinin kendi özüne dönmek istediğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Kar : Yunus Emre'nin şiirlerinde kar, genellikle temizlik, saflık, bereket anlamına gelir. Örneğin, "Kar gibi temiz, kar gibi saf olmak gerek" beytinde "kar" kelimesi, insanın temiz ve saf olması gerektiğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Kaz : Yunus Emre'nin şiirlerinde kaz, genellikle çalışkanlık, azmi ifade eden bir kuştur. Örneğin, "Kaz gibi çalış, kaz gibi topla" beytinde "kaz" kelimesi, çalışmaya teşvik etmek için kullanılmıştır.

Keder : Yunus Emre'nin şiirlerinde keder, genellikle üzüntü, sıkıntı, acı anlamına gelir. Örneğin, "Keder ile doldu gönül, ne yapacağım bilmem" beytinde "keder" kelimesi, insanın dünyadaki çilelerini ifade etmek için kullanılmıştır.

Kıl : Yunus Emre'nin şiirlerinde kıl, genellikle saç, sakal, tüy gibi vücudun dış kısmını kaplayan şeyleri ifade eder. Örneğin, "Kıldan ince, kıldan uzundur" beytinde "kıl" kelimesi, sevginin büyüklüğünü ifade etmek için kullanılmıştır.

Kim : Yunus Emre'nin şiirlerinde kim, genellikle bir şeyi yapan veya bir özelliği olan kimseyi ifade eder. Örneğin, "Kim gönülden sever, gönülden sevilir" beytinde "kim" kelimesi, sevginin karşılıklı olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Kız : Yunus Emre'nin şiirlerinde kız, genellikle genç kadın, kız çocuğu anlamına gelir. Örneğin, "Kızlar gibi süsleneyim, gönülleri güldüreyim" beytinde "kız" kelimesi, güzelliği ve çekiciliği ifade etmek için kullanılmıştır.

Koyun : Yunus Emre'nin şiirlerinde koyun, genellikle saflık, masumiyet, uysallığı ifade eden bir hayvandır. Örneğin, "Koyun gibi uysal ol, kimseye zarar verme" beytinde "koyun" kelimesi, insanın başkalarına zarar vermemesi gerektiğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Kuş : Yunus Emre'nin şiirlerinde kuş, genellikle özgürlüğü, aşkı, sevgiyi ifade eden bir hayvandır. Örneğin, "Kuşlar gibi uçayım, gönülleri güldüreyim" beytinde "kuş" kelimesi, aşkın ve sevginin coşkusu ifade etmek için kullanılmıştır.

Küfür : Yunus Emre'nin şiirlerinde küfür, genellikle kötü söz, beddua anlamına gelir. Örneğin, "Küfür edenin dilini, taşa çevirir Allah" beytinde "küfür" kelimesi, kötü söz söylemenin kötü bir davranış olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Kurt : Yunus Emre'nin şiirlerinde kurt, genellikle hırs, açgözlülük, kötülüğü ifade eden bir hayvandır. Örneğin, "Kurt gibi hırslı olma, başkalarına zarar verme" beytinde "kurt"

kelimesi, insanın hırslı olmaması gerektiğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Laf : Yunus Emre'nin şiirlerinde laf, genellikle söz, konuşma anlamına gelir. Örneğin, "Laf ile olmaz iş, çalışmak gerek" beytinde "laf" kelimesi, sadece sözle değil, çalışmakla da bir şeylerin elde edilebileceğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Lokma : Yunus Emre'nin şiirlerinde lokma, genellikle yemek anlamına gelir. Örneğin, "Lokma lokma yutalım, gönülleri güldürelim" beytinde "lokma" kelimesi, sevginin ve birliğin önemini ifade etmek için kullanılmıştır. Mesut Hayat

Mal : Yunus Emre'nin şiirlerinde mal, genellikle para, servet anlamına gelir. Örneğin, "Mal ile olmaz saadet, gönül ile olur" beytinde "mal" kelimesi, maddiyata önem vermenin yanlış olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Mezar : Yunus Emre'nin şiirlerinde mezar, genellikle ölüm, sonsuzluk anlamına gelir. Örneğin, "Mezara girdim, gördüm, dünya ne bir şeymiş" beytinde "mezar" kelimesi, dünyanın geçiciliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Oğul : Yunus Emre'nin şiirlerinde oğul, genellikle erkek çocuk, evlat anlamına gelir. Örneğin, "Oğul gibi evlat edin, gönülleri güldür" beytinde "oğul" kelimesi, sevginin ve birliğin önemini ifade etmek için kullanılmıştır.

Otur : Yunus Emre'nin şiirlerinde otur, genellikle bir yere yerleşmek, kalmak anlamına gelir. Örneğin, "Oturalım gönül gönül, muhabbet edelim" beytinde "otur" kelimesi, sevgi ve birliği ifade etmek için kullanılmıştır.

Ozan : Yunus Emre'nin şiirlerinde ozan, genellikle şair, söz söyleyen kimse anlamına gelir. Örneğin, "Ozan gibi söylerim, gönülleri güldürürüm" beytinde "ozan" kelimesi, Yunus

Emre'nin kendisini ifade etmek için kullandığı bir kelimedir.

Para : Yunus Emre'nin şiirlerinde para, genellikle maddiyat, dünya malları anlamına gelir. Örneğin, "Para ile olmaz saadet, gönül ile olur" beytinde "para" kelimesi, maddiyata önem vermenin yanlış olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Kapı : Yunus Emre'nin şiirlerinde kapı, genellikle bir yere girmek veya çıkmak için kullanılan bir araç anlamına gelir. Örneğin, "Kapı aç, yar gelsin, gönülleri güldürsün" beytinde "kapı" kelimesi, sevginin yolunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Sakız : Yunus Emre'nin şiirlerinde sakız, genellikle çiğnenen bir şey anlamına gelir. Örneğin, "Sakız gibi çiğneyelim, gönülleri güldürelim" beytinde "sakız" kelimesi, sevginin ve birliğin önemini ifade etmek için kullanılmıştır.

Sar : Yunus Emre'nin şiirlerinde sar, genellikle bir şeyi kuşatmak, çevrelemek anlamına gelir. Örneğin, "Gönüller sarıldı, aşk ile kaynadı" beytinde "sar" kelimesi, sevginin bütünleşmesini ifade etmek için kullanılmıştır.

Saç : Yunus Emre'nin şiirlerinde saç, genellikle bir insanın başının üzerinde bulunan kıllar anlamına gelir. Örneğin, "Saçlar açıldı, gönüller yıkıldı" beytinde "saç" kelimesi, sevginin yokluğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Sakal : Yunus Emre'nin şiirlerinde sakal, genellikle bir insanın yüzünde bulunan kıllar anlamına gelir. Örneğin, "Sakal ağardı, ömrüm bitti" beytinde "sakal" kelimesi, yaşlılığı ve ölümü ifade etmek için kullanılmıştır.

Sev : Yunus Emre'nin şiirlerinde sev, genellikle bir şeyi veya bir kimseyi çok beğenmek, ona karşı bir duygu beslemek anlamına gelir. Örneğin, "Sevgi ile dolsun gönüller, güller açsın"

beytinde "sev" kelimesi, sevginin önemini ifade etmek için kullanılmıştır. Mesut Hayat

Sevinç : Yunus Emre'nin şiirlerinde sevinç, genellikle mutluluk, huzur anlamına gelir. Örneğin, "Sevinç ile dolsun gönüller, güller açsın" beytinde "sevinç" kelimesi, sevginin verdiği mutluluğu ifade etmek için kullanılmıştır.

Söz : Yunus Emre'nin şiirlerinde söz, genellikle bir şeyin söylenmiş olması, haber anlamına gelir. Örneğin, "Söz söylendi, gönüller birleşti" beytinde "söz" kelimesi, sevginin yolunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Sür : Yunus Emre'nin şiirlerinde sür, genellikle bir şeyi bir yere götürmek, yaymak anlamına gelir. Örneğin, "Sür sevgiyi gönüllere, güller açsın" beytinde "sür" kelimesi, sevginin yayılmasını ifade etmek için kullanılmıştır.

Sus : Yunus Emre'nin şiirlerinde sus, genellikle konuşmamak, sessiz kalmak anlamına gelir. Örneğin, "Sus, gönülden konuş, gönülleri güldür" beytinde "sus" kelimesi, sevginin içtenliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Taş : Yunus Emre'nin şiirlerinde taş, genellikle sert, katı bir cisim anlamına gelir. Örneğin, "Taş gibi katı kalpler, sevgi ile yumuşasın" beytinde "taş" kelimesi, sevginin katı kalpleri bile yumuşatabileceğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Tepe : Yunus Emre'nin şiirlerinde tepe, genellikle bir yerin en yüksek yeri anlamına gelir. Örneğin, "Tepelere çıkalım, gönülleri güldürelim" beytinde "tepe" kelimesi, sevginin yüksekliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Taç : Yunus Emre'nin şiirlerinde taç, genellikle bir hükümdarın veya kralın giydiği baş süslemesi anlamına gelir. Örneğin, "Taç gibi başımıza, sevgiyi giyelim" beytinde "taç" kelimesi, sevginin önemini ifade etmek için kullanılmıştır.

Tuz : Yunus Emre'nin şiirlerinde tuz, genellikle bir tat verme maddesi anlamına gelir. Örneğin, "Tuz gibi ol, gönüllere tat ver" beytinde "tuz" kelimesi, sevginin güzelliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Uzak : Yunus Emre'nin şiirlerinde uzak, genellikle bir yere veya kişiye yakın olmayan, uzakta olan anlamına gelir. Örneğin, "Uzaklardan geldim, sevgiyi bulmak için" beytinde "uzak" kelimesi, sevginin önemini ifade etmek için kullanılmıştır.

Uyur : Yunus Emre'nin şiirlerinde uyur, genellikle uykuda olan, uyanmamış olan anlamına gelir. Örneğin, "Uyur gönül, uyanmaz, sevgiyi görmez" beytinde "uyur" kelimesi, insanın sevginin önemini bilmemesini ifade etmek için kullanılmıştır.

Üzgün : Yunus Emre'nin şiirlerinde üzgün, genellikle kederli, mutsuz olan anlamına gelir. Örneğin, "Üzgün gönüller, sevgi ile gülsün" beytinde "üzgün" kelimesi, insanın sevginin verdiği mutluluğa ihtiyacı olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Yaban : Yunus Emre'nin şiirlerinde yaban, genellikle yerleşim yeri olmayan, ıssız olan anlamına gelir. Örneğin, "Yabanlarda gezerim, sevgiyi ararım" beytinde "yaban" kelimesi, insanın sevginin peşinden gitmeyi ifade etmek için kullanılmıştır.

Yas : Yunus Emre'nin şiirlerinde yas, genellikle bir yakının ölümü üzerine tutulan matem anlamına gelir. Örneğin, "Yas tutmayın, sevgiyi yaşayın" beytinde "yas" kelimesi, insanın sevginin verdiği mutluluğa odaklanmasını ifade etmek için kullanılmıştır.

Yatmak : Yunus Emre'nin şiirlerinde yatmak, genellikle uyku için uzanmak, dinlenmek anlamına gelir. Örneğin, "Yatın, gönüller dinlensin, sevgi ile dolsun" beytinde "yatmak"

kelimesi, insanın sevginin verdiği huzura kavuşmasını ifade etmek için kullanılmıştır.

Mesut Hayat

Yoksul : Yunus Emre'nin şiirlerinde yoksul, genellikle maddi durumu iyi olmayan, fakir anlamına gelir. Örneğin, "Yoksul gönüller, sevgi ile zenginleşsin" beytinde "yoksul" kelimesi, insanın sevginin verdiği zenginliğe ihtiyacı olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Yer : Yunus Emre'nin şiirlerinde yer, genellikle bir yerin yüzeyi, toprak anlamına gelir. Örneğin, "Yere düştüm, kalkamadım, sevgiyi bulamadım" beytinde "yer" kelimesi, insanın sevginin önemini anlamadığını ifade etmek için kullanılmıştır.

Yurt : Yunus Emre'nin şiirlerinde yurt, genellikle bir ülkenin, bir bölgenin sınırları içinde bulunan topraklar anlamına gelir. Örneğin, "Yurdum bu dünya, sevgiyi bulayım" beytinde "yurt" kelimesi, insanın sevginin peşinden gidebileceği her yeri ifade etmek için kullanılmıştır.

Zaman : Yunus Emre'nin şiirlerinde zaman, genellikle bir olayın veya durumun yaşandığı süre anlamına gelir. Örneğin, "Zaman geçer, sevgi kalır" beytinde "zaman" kelimesi, sevginin geçici olan her şeyden daha önemli olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.

Zevk : Yunus Emre'nin şiirlerinde zevk, genellikle bir şeyden duyulan haz, mutluluk anlamına gelir. Örneğin, "Sevginin zevkini duyalım, gönüller gülsün" beytinde "zevk" kelimesi, sevginin verdiği mutluluğu ifade etmek için kullanılmıştır.

Dünya: Yaşadığımız gezegen

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Dünya": Geçici bir yer, aldatici bir varlık, Allah'a ulaşmanın önünde bir engel

Gönül: İnsan kalbi, iç dünyası

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Gönül": Allah'ın tecelli ettiği yer, insanın varlığının merkezi, hakikati bulmanın yolu

İlim: Bilgi, öğrenme, bilgi edinme

Yunus Emre'nin şiirlerinde "İlim": Allah'ı ve kainatı tanımak, hakikate ulaşmak için gerekli olan bir araç

İnsan: Akıllı ve şuurlu varlık

Yunus Emre'nin şiirlerinde "İnsan": Allah'ın en değerli yarattığı varlık, Allah'a ulaşmanın yolu

Marifet: Bilgelik, bilgi, anlayış

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Marifet": Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda bilmek, hakikate ulaşmak için gerekli olan bir makam

Mevlâ: Allah

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Mevlâ": Allah'ın bir adı, yaratıcı, her şeyin sahibi

Muvahhid: Allah'ın birliğine inanan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde

"Muvahhid": Allah'ın birliğine gerçekten inanan, Allah'a ulaşma yolunda ilerleyen kişi

Nur: Aydınlık, parlaklık

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Nur": Allah'ın bir sıfatı, Allah'ın varlığının ve kudretinin bir tezahürü

Sülûk: Tasavvufta Allah'a ulaşma yolunda ilerleme

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Sülûk": Allah'a ulaşma yolunda yapılan çaba, nefsi terbiye etme ve manevi olgunluğa ulaşma süreci

Tasavvuf: Allah'a ulaşmak için nefsi terbiye etme ve manevi olgunluğa ulaşma yolunu gösteren dinî ve tasavvufi bir ekol

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Tasavvuf": Allah'a ulaşmanın yolu, hakikati bulmanın yolu

Tevhid: Allah'ın birliğine inanma

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Tevhid": Allah'ın birliğine inanmak, Allah'a ulaşmanın temel şartı

Vahdet-i vücüt: Allah'ın varlığının, kainatın varlığı ile bir olması

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Vahdet-i vücüt": Allah'ın varlığının kainatın varlığı ile bir olması, Allah'ın kainatta tecelli etmesi

Yaratıcı: Her şeyi yaratan, var eden Allah

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Yaratıcı": Allah'ın bir adı, kainatı yaratan, her şeyin sahibi

Derviş: Tasavvufta Allah'a ulaşmak için kendini adanmış kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Derviş": Allah'a ulaşma yolunda olan, nefsinin terbiye etmiş, manevi olgunluğa ulaşmış kişi olarak görülür.

Ehl-i aşk: Allah sevgisi ile dolu olan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Ehl-i aşk ": Allah'ı gerçekten seven, Allah'a ulaşmak için her şeyi feda eden kişi olarak görülür.

Ehl-i hakikat: Hakikat bilgisine sahip olan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Ehl-i hakikat": Allah'ın varlığı ve birliği, kainatın sırları gibi hakikatleri gerçek anlamda kavrayan, Allah'a ulaşma yolunda en yüksek mertebeye ulaşmış kişiler olarak görülür.

Ehl-i ilim: Allah'ı ve kainatı bilen kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Ehl-i ilim": Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda bilen, Allah'a ulaşma yolunda ilerleyen kişi olarak görülür.

Ehl-i sülûk: Allah'a ulaşma yolunda olan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Ehl-i sülûk": Allah'a ulaşmak için nefsinin terbiye eden, manevi olgunluğa ulaşma yolunda olan kişi olarak görülür.

Marifet ehli: Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda bilen kişiler

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Marifet ehli": Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda kavrayan, Allah'a ulaşma yolunda en yüksek mertebeye ulaşmış kişiler olarak görülür.

Muhip: Allah'ı seven, Allah'a dost olan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Muhip": Allah'ı gerçekten seven, Allah'a dost olan, Allah'a ulaşmak için her şeyi feda eden kişi olarak görülür.

Hak: Doğru, gerçek, adalet

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Hak": Allah'ın adaleti, Allah'ın varlığı ve birliği, kainatın düzeni

Hakikat: Gerçeği, gerçeklik

Yunus Emre'nin şiirlerinde hakikat: Allah'ın varlığı ve birliği, kainatın sırları, manevi gerçeklik

Marifetullah: Allah'ı bilmek

Yunus Emre'nin şiirlerinde

"Marifetullah": Allah'ı gerçek anlamda bilmek, Allah'a ulaşmanın yolu

Mecnun: Leyla'ya aşık olan ve onun için her şeyi göze alan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde mecnun: Allah'a aşık olan ve ona ulaşmak için her şeyi feda eden kişi

Mürşid: Tasavvufta Allah'a ulaşma yolunda rehberlik eden kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Mürşid": Allah'a ulaşma yolunda yol gösteren, hakikati öğreten kişi

Nazar: Bakış, dikkat, dikkat çekme

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Nazar": Allah'ın bakışı, Allah'ın tecelli etmesi

Ruh: İnsanın varlığının özünü oluşturan, Allah'tan gelen ışık

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Ruh": Allah'ın bir parçası, Allah'a ulaşmanın yolu

Şah: Kral, padişah

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Şah": Allah, kainatın hükümdarı

Yol: Gidilecek yer, güzergâh, yöntem

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Yol": Allah'a ulaşma yolu, hakikati bulma yolu

Fakir: Yoksul, muhtaç

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Fakir": Allah'ın huzurunda kendini küçük gören, Allah'a yakınlaşmak için dünya nimetlerinden vazgeçen kişi

Felek: Kader, talih

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Felek": Allah'ın takdiri, Allah'ın yarattığı düzen

Gönül gözü: İnsanın iç dünyasını görme yeteneği

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Gönül gözü": Allah'ı ve hakikati görme yeteneği

Hikmet: Bilgelik, bilgi, anlayış

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Hikmet": Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda bilmek, hakikati bulmak için gerekli olan bilgi ve anlayış

İrfan: Tasavvufta Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda bilmek

Yunus Emre'nin şiirlerinde "İrfan": Allah'ı ve kainatı gerçek anlamda bilmek, hakikati bulmak

Kul: Allah'ın yarattığı, Allah'a kulluk eden kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Kul": Allah'a kulluk eden, Allah'a ulaşmak için çabalayan kişi

Mevhibe: Hediye, ihsan, lütuf

Yunus Emre'nin şiirlerinde

"Mevhibe": Allah'ın bir lütfu, Allah'ın bir hediyesi

Seyr: Tasavvufta Allah'ı bulmak için yapılan yolculuk

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Seyr": Allah'ı bulmak için yapılan yolculuk, hakikati bulmak için yapılan çaba

Sabah: Güneşin doğuşu, günaydın

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Sabah": Allah'ın yeniden doğuşu, Allah'ın rahmetinin gelişi

Şarkı: Besteli ezgi, türkü

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Şarkı": Allah'ı övmek, hakikati anlatmak için söylenen ezgi

Sükûnet: Huzur, dinginlik

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Sükûnet": Allah'ın huzuru, Allah'a ulaşmanın yolu

Tasavvuf: Allah'a ulaşmak için nefsi terbiye etme ve manevî olgunluğa ulaşma yolunu gösteren dinî ve tasavvufi bir ekol

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Tasavvuf": Allah'a ulaşmanın yolu, hakikati bulmanın yolu

Tevekkül: Allah'a güvenmek, kadere razı olmak

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Tevekkül": Allah'a güvenmek, Allah'ın takdirine razı olmak

Varlık: Var olma durumu, mevcut olma

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Varlık": Allah'ın varlığının bir göstergesi, kainatın varlığının temeli

Yücelik: Büyüklük, önem, saygınlık

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Yücelik": Allah'ın büyüklüğü, Allah'ın yüceliği

Zikir: Allah'ın ismini anma, hatırlama

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Zikir": Allah'ı anmak, Allah'ın varlığını hatırlamak

Baki: Sonsuz, ölümsüz

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Baki": Allah, Allah'ın varlığı ve birliği

Cennet: Sonsuz mutluluk yeri

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Cennet": Allah'ın huzuru, Allah'ın katında olmak

Cennetlik: Cennete gidecek olan kişi

Yunus Emre'nin şiirlerinde

"Cennetlik": Allah'a kulluk eden, hakikati bulan kişi

Çerağ: Kandil, mum

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Çerağ": Allah'ın nuru, hakikati temsil eden şey

Divan: Şairlerin şiirlerini topladığı eser

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Divan": Yunus Emre'nin şiirlerini toplayan eser

Gül: Güzel kokan, hoş kokulu çiçek

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Gül": Allah'ın güzelliği, hakikati temsil eden şey

Hakkı: Allah'ın hakkı, doğruluk, adalet

Yunus Emre'nin şiirlerinde "Hakkı": Allah'ın hakkı, Allah'ın adaleti

İlahi: Allah'ı övmek için söylenen ezgi

Yunus Emre'nin şiirlerinde "İlahi": Allah'ı övmek, hakikati anlatmak için söylenen ezgi